

Kohtuasi T-386/04

Eridania Sadam SpA jt

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Suhkruturu ühine korraldus — Hinnasüsteem — Regionaliseerimine —
Puudujäägipiirkonnad — Itaalia klassifitseerimine — Turustusaasta 2004/2005 —
Määrus (EÜ) nr 1216/2004 — Tühistamishagi — Füüsilised ja juriidilised
isikud — Vastuvõetamatus

Esimese Astme Kohtu määrus (viies koda), 28. juuni 2005 II - 2535

Määruse kokkuvõte

1. *Tühistamishagi — Füüsilised ja juriidilised isikud — Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid — Säte, millega kehtestatakse valge suhkru tuletatud sekkumishind turustusaastaks kõigis Itaalia piirkondades — Itaalia suhkrutootjate hagi — Vastuvõetamatus (EÜ artikli 230 neljas lõik; komisjoni määrus nr 1216/2004, artikli 1 punkt d)*

2. *Euroopa Ühendused — Institutsioonide aktide seaduslikkuse kohtulik kontroll — Üldaktid — Füüsiliste või juriidiliste isikute vajadus esitada õigusvastasuse väide või eelotsusetaotlus kehtivuse hindamiseks — Siseriiklike kohtute kohustus kohaldada siseriiklikke menetlusnorme viisil, mis võimaldab vaidlustada ühenduse õigustloovate aktide seaduslikkuse — Tühistamishagi esitamise võimalus ühenduse kohtusse siseriiklikest menetlusnormidest tuleneva ületamatu takistuse tõttu — Välistamine* (EÜ artikkel 10; EÜ artikli 230 neljas lõik; EÜ artikkel 234 ja EÜ artikkel 241)
3. *Tühistamishagi — Füüsilised ja juriidilised isikud — Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid — Isikliku puutumuse nõude tõlgendamine contra legem — Vastuvõetamatus* (EÜ artikli 230 neljas lõik; EÜ artikkel 48)
4. *Õigusvastasuse väide — Juhuslik iseloom — Põhinõude vastuvõetamatus — Väite vastuvõetamatus* (EÜ artikkel 241)

1. Otsus puudutab füüsilist või juriidilist isikut, kes ei ole selle otsuse adressaat, isiklikult, kui see otsus mõjutab neid teatud neile eriomaste tunnuste või neid iseloomustavate faktiliste asjaolude tõttu, mis neid kõigist teistest eristavad, ning seeläbi individualiseerib neid sarnaselt selle otsuse adressaadiga.

Asjaolust, et teatud ettevõtjaid puudutab meede majanduslikult rohkem kui teisi, ei piisa, et järeldada, et see akt puudutab neid isiklikult. Sellest tulenevalt ei ole kahju, mida hagejad väidetavalt kannavad Itaalia suhkrupeedi hinnatõusu, mis tuleneb tuletatud sekkumishinna kohaldamisest, ja selles liikmesriigis suhkruhinna languse, mis tuleneb Balkani riikidest pärit oleva suhkru impordi suurenemisest, koosmõju tõttu, oletades, et see on tõendatud, iseenesest selline, mis eristaks hagejaid teistest selle valdkonna ettevõtjatest.

Selles osas ei puuduta määruse nr 1216/2004, millega kehtestatakse valge suhkru tuletatud sekkumishinnad kõigis Itaalia piirkondades turustusaastaks 2004/2005, artikli 1 punkt d Itaalia suhkrutootjaid.

(vt punktid 33–36)

2. EÜ artiklitega 230 ja 241 ning EÜ artikliga 234 on loodud õiguskaitsevahendite ja menetluste terviklik süsteem, et tagada institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontrollimine, usaldades selle ühenduse kohtutele. Selle süsteemi kohaselt võivad füüsilised ja juriidilised isikud, kes ei saa EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud vastuvõetavuse tingimuste tõttu ühenduse õigustloovaid akte otse vaidlustada, viidata kõnealuste aktide kehtetusele sõltuvalt olukorrast EÜ artikli 241 alusel ühenduse kohtus või siseriiklikes kohtutes, ning nõuda neilt, kes ei ole pädevad aktide kehtetuse üle ise otsustama, Euroopa Kohtule selle kohta eelotsuse küsimuse esitamist.

Seega peavad liikmesriigid kehtestama õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteemi, millega oleks tagatud õigus tõhusale kohtulikule kaitsele.

Selles kontekstis peavad siseriiklikud kohtud vastavalt EÜ artiklis 10 rõhutatud lojaalse koostöö põhimõttele tõlgendama ja kohaldama hagi esitamisega seotud siseriiklike menetlusnorme viisil, mis võimaldab füüsilistel ja juriidilistel isikutel vaidlustada kohtus iga

sellise nende kohta tehtud siseriikliku otsuse või muu meetme seaduslikkuse, mis on seotud mõne ühenduse õigustloova akti kohaldamisega nende suhtes, toetudes viimase kehtetusele.

Füüsilisel ja juriidilisel isikul ei ole siiski õigust esitada Euroopa Kohtule tühistamishagi sellise õigustloova akti nagu määrus kehtivuse vaidlustamiseks, mis ei erista teda analoogilisel viisil nagu otsuse adressaati, isegi kui Euroopa Kohus saab pärast siseriiklike menetlusnormide uurimist tõdeda, et neis ei ole antud füüsilisele ja juriidilisele isikule võimalust esitada hagi ühenduse vaidlustatud akti kehtivuse vaidlustamiseks. Selline võimalus tooks kaasa olukorra, et ühenduse kohtud uuriksid ja tõlgendaksid igal konkreetsel juhul siseriiklike menetlusnorme, mis aga väljuks nende pädevuse raamidest ühenduse õigusaktide seaduslikkuse järelevalves.

Seega ei saa füüsiline ja juriidiline isik ühelgi juhul esitada ühenduse kohtusse tühistamishagi, isegi kui ilmneb, et siseriiklike menetlusnormide alusel ei ole tal

võimalik vaidlustada ühenduse õigusakti kehtivust muul viisil, kui alles pärast selle rikkumist.

Asjaolu, et vaidlustatud määrus on otsekohaldatav, ilma siseriiklike ametiasutuste sekkumiseta, ei tähenda iseenesest, et asjassepuutuv ettevõtja võib vaidlustada selle kehtivuse üksnes pärast selle rikkumist. Ei ole välistatud, et füüsilisel ja juriidilisel isikul, keda puudutab otseselt siseriikliku õiguse õigustloov akt, mida ei saa kohtus otse vaidlustada, on siseriikliku õiguse kohaselt õigus nõuda siseriiklikelt ametiasutustelt sellise seda akti puudutava meetme võtmist, mis on siseriiklikus kohtus vaidlustatav, nii et see isik saab asjassepuutuva akti kaudselt vaidlustada. Samuti ei ole välistatud, et ettevõtjal, keda vaidlustatud määrus otseselt puudutab, on siseriikliku õiguse kohaselt õigus nõuda siseriiklikelt ametiasutustelt sellise seda määrust puudutava meetme võtmist, mis on siseriiklikus kohtus vaidlustatav, nii et see ettevõtja saab asjassepuutuva määruse kaudselt vaidlustada.

(vt punktid 39–44)

3. Kuigi on tõsi, et määruse peale hagi esitamise sellist tingimust, et selline määrus peab puudutama füüsilist või juriidilist isikut mitte vaid otseselt, vaid ka isiklikult, tuleb tõlgendada tõhusa kohtuliku kaitse põhimõttest lähtudes, võttes arvesse erinevaid asjaolusid, mis hagejat teistest eristavad, ei saa sellise tõlgendamise tulemusena jätta tähelepanuta tingimust, mis on sõnaselgelt asutamislepingus ette nähtud, sest nii ületataks sama lepinguga ühenduse kohtutele antud pädevust, kuna hetkel kehtiva süsteemi muutmine on EL artikli 48 alusel tegutsevate liikmesriikide pädevuses.

(vt punkt 47)

4. EÜ artiklis 241 ette nähtud võimalus taotleda vaidlustatud rakendusakti aluseks oleva määruse või õigustloova akti kohaldamatajätmist ei ole iseseisev kaebõigus ja sellise taotluse saab esitada vaid põhinõudega kaasneva nõudena.

(vt punkt 51)